

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **P.**, so sídlom v B., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., so sídlom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná M., **o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5 C 186/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. júla 2013, sp. zn. 5 Co 248/2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31. júla 2013 sp. zn. 5 Co 248/2013 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa podala dňa 27. septembra 2012 na Okresnom súde Malacky žalobu, ktorou sa voči žalovanej domáhala náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2013 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov ďalej len (zákon č. 514/2013 Z.z.). V žalobe medziiným uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Malacky, preto jeho sudcovia nemôžu danú vec prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby nadriadený krajský súd rozhodol o prikázaní tejto veci inému súdu toho istého stupňa.

Okresný súd Malacky majúc za to, že obsahom žaloby v uvedenej časti je návrh na prikázanie veci inému súdu uznesením zo dňa 17. decembra 2012 sp. zn. 5 C 186/2012 uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na prikázanie veci vo výške 16,50 Eur.

Označené uznesenie Okresného súdu Malacky napadla žalobkyňa odvolaním, argumentujúc tým, že v danom prípade nepodala návrh na prikázanie veci inému súdu

z dôvodu vhodnosti, pričom návrh na postúpenie veci z hľadiska nutnosti nepodlieha spoplatneniu.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. júla 2013, sp. zn. 5 Co 248/2013, odvolaním napadnuté uznesenie potvrdil. V odôvodnení sa stotožniac s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o návrh na prikázanie veci inému súdu; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňoch a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný a že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Za nepodanie návrhu na začatie konania považovala nepodanie návrhu na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, pretože to nebolo obsahom jej vôle. Za odňatie možnosti konať pred súdom považovala údajnú prekvapivosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodovanie vylúčeným sudcom v konaní pred súdom prvého stupňa vyvodzovala z toho, že išlo o rozhodnutie, ktorého nezákonným postupom jej mala byť spôsobená žalovaná ujma. Vyčíta odvolaciemu súdu aj nesprávnosť jeho záveru, podľa ktorého sa vecné oslobodenie konania od súdnych poplatkov nevzťahuje na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti. Zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia dôvodiac, že jej hrozí značný zásah do základných práv, najmä práva vlastníť majetok a práv majetok pokojne užívať a to nelegálnym znížením jej majetku pri vymáhaní bezpredmetnej a neopodstatnenej justičnej pohľadávky.

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Prípustnosť dovolania žalobkyne by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže by namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobkyňa procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až d/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Odvolaním výslovne namietla existenciu vady uvedenej v § 237 písm. e/ O.s.p., t.j. že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ďalej existenciu vady uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. odňatie možnosti konať pred súdom, a existenciu vady uvedenej v § 237 písm. g/ O.s.p.

Pokiaľ ide o vadu uvedenú v ust. § 237 písm. f/ O.s.p. v zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vada konania vymedzená v už citovanom ustanovení je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa k veci vyjadril odporca (žalovaný) prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. V spojitosti s § 167 ods. 2 O.s.p. toto ustanovenie primerane platí aj pre odôvodnenie uznesenia súdu.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožňuje účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva napríklad právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a podobne. Takýmto procesným právom účastníka je i to, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania presne preskúmané odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu o povinnosti zaplatiť súdny poplatok z návrhu na prikázanie veci inému súdu, ak záver súdu v tejto otázke nie je jasný.

Podľa názoru odvolacieho súdu bolo takouto vadou postihnuté i konanie pred odvolacím súdom v prejednávanej veci.

Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd sa vôbec nevyjadril k námietke žalobkyne, že sa v danom prípade nejedná o návrh

na prikázanie veci z dôvodu **vhodnosti** (§ 12 ods. 2 O.s.p.), keďže dôvod žaloby aj opravného prostriedku žalobkyne smerujú skôr k záveru, že táto žiadala delegáciu veci z dôvodu nutnosti (§ 12 ods. 1 O.s.p.).

S poukazom na súdu známu rozhodovaciu prax v obdobných veciach, v ktorých vystupuje žalobkyňa sa odvolací súd nevyporiadal so skutočnosťou, že práve Krajský súd v Bratislave ustálil, že žalobkyňa nepodala návrh na prikázanie veci z dôvodu vhodnosti, ale námietku zaujatosti. Z tohto dôvodu jeho rozhodnutie preto nezodpovedá požiadavke na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vadou konania, ktorou sa odníma účastníkovi možnosť riadne konať pred súdom.

So zreteľom na uvedené preto dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.)

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. marca 2014

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová